



รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชไร่

วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๕

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและการจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com



สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูพืชไร่

๑. สถานการณ์การปลูกพืชไร่

- ๑.๑ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด ๕๕ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๖,๗๔๔,๗๒๗.๘๐ ไร่
- ๑.๒ พื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด ๕๓ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๓,๔๐๒,๖๗๒.๓๕ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งหมด ๕๕ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๙๘๒,๘๖๗.๒๓ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่ปลูกสับปะรดทั้งหมด ๔๖ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๓๒๘,๑๗๕.๗๙ ไร่
- ๑.๕ พื้นที่ปลูกถั่วเขียวทั้งหมด ๕๕ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๔๔๑,๖๗๗.๔๔ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมันสำปะหลัง

๒.๑.๑ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พื้นที่ระบาด ๘ จังหวัด จำนวน ๖๑.๖๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๖๒.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๒๓.๖๐ ไร่)

- | | |
|------------------------------------|-----------------|
| ๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน | จำนวน ๒๒.๐๐ ไร่ |
| ๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน | จำนวน ๐.๑๐ ไร่ |
| ๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน | จำนวน ๕.๐๐ ไร่ |
| ๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน | จำนวน ๓๔.๕๐ ไร่ |

๒.๑.๒ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู พบระบาดในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑๖๓.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- | | |
|------------------------------------|-------------------|
| ๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน | จำนวน ๙๗.๐๐ ไร่ |
| ๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน | จำนวน ๖๖.๐๐ ไร่ |
| ๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน | ไม่พบพื้นที่ระบาด |
| ๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน | ไม่พบพื้นที่ระบาด |

๒.๑.๓ ไรแดง พื้นที่ระบาด ๙ จังหวัด จำนวน ๒๖๖.๑๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๘๖.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๘๐.๑๐ ไร่)

- | | |
|------------------------------------|-------------------|
| ๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน | จำนวน ๒๖๒.๐๐ ไร่ |
| ๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน | จำนวน ๔.๑๐ ไร่ |
| ๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน | ไม่พบพื้นที่ระบาด |
| ๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน | ไม่พบพื้นที่ระบาด |

๒.๑.๔ เพลี้ยหอย พื้นที่ระบาด ๔ จังหวัด จำนวน ๖๕.๒๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- | | |
|-------------------------------------|-----------------|
| ๑) มั่นสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน | จำนวน ๔.๐๐ ไร่ |
| ๒) มั่นสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน | จำนวน ๒.๐๐ ไร่ |
| ๓) มั่นสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน | จำนวน ๔.๒๐ ไร่ |
| ๔) มั่นสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน | จำนวน ๕๕.๐๐ ไร่ |

๒.๑.๕ โรคพุ่มแจ้ พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๑๙๕.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๓๙.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๕๖.๐๐ ไร่)

- | | |
|-------------------------------------|-------------------|
| ๑) มั่นสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน | จำนวน ๕.๐๐ ไร่ |
| ๒) มั่นสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน | จำนวน ๒๑.๐๐ ไร่ |
| ๓) มั่นสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน | ไม่พบพื้นที่ระบาด |
| ๔) มั่นสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน | จำนวน ๑๖๙.๐๐ ไร่ |

๒.๑.๖ โรคโคนเน่าหัวเน่า พื้นที่ระบาด ๕ จังหวัด จำนวน ๕๗.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๕๖.๐๐ ไร่)

- | | |
|-------------------------------------|-------------------|
| ๑) มั่นสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน | จำนวน ๑๔.๐๐ ไร่ |
| ๒) มั่นสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน | จำนวน ๒๓.๐๐ ไร่ |
| ๓) มั่นสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน | จำนวน ๒๐.๐๐ ไร่ |
| ๔) มั่นสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน | ไม่พบพื้นที่ระบาด |

๒.๑.๗ โรคใบด่างมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๑๖ จังหวัด ได้แก่จังหวัดกาญจนบุรี นครราชสีมา สระแก้ว อุทัยธานี ฉะเชิงเทรา ขอนแก่น ชัยนาท ชลบุรี อุดรดิตถ์ จันทบุรี เพชรบุรี กำแพงเพชร ราชบุรี ระยอง เพชรบูรณ์ และจังหวัดอุดรธานี จำนวน ๑๗,๔๙๓.๗๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๕๓๒.๗๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๖,๙๖๐.๙๕ ไร่)

- | | |
|-------------------------------------|--------------------|
| ๑) มั่นสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน | จำนวน ๗,๘๗๐.๒๕ ไร่ |
| ๒) มั่นสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน | จำนวน ๘,๖๐๐.๗๐ ไร่ |
| ๓) มั่นสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน | จำนวน ๗๐๐.๗๕ ไร่ |
| ๔) มั่นสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน | จำนวน ๓๒๒.๐๐ ไร่ |

๒.๒ ศัตรูอ้อย

๒.๒.๑ หนอนกออ้อย พบระบาดในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๘.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- | | |
|----------------------------|-------------------|
| ๑) อ้อยอายุต่ำกว่า ๔ เดือน | จำนวน ๘.๐๐ ไร่ |
| ๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน | ไม่พบพื้นที่ระบาด |
| ๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน | ไม่พบพื้นที่ระบาด |

๒.๒.๒ โรคเส้ดำ พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๗๑๖.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- | | |
|-----------------------------|-------------------|
| ๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน | จำนวน ๗๑๐.๐๐ ไร่ |
| ๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน | จำนวน ๖.๐๐ ไร่ |
| ๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน | ไม่พบพื้นที่ระบาด |

การยกทรงสูงเพื่อช่วยในการระบายน้ำ จัดระยะปลูกให้เหมาะสม เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะต่อการระบาดของโรค

หากพบการระบาดของหูดถอนต้นที่แสดงอาการไปเผาทำลาย จากนั้นบริเวณที่แสดงอาการและโดยรอบห่างออกไปประมาณ ๑ เมตร ให้อุ่นปุ๋ยหรือโรยเชื้อราไตรโคเดอร์มาบริเวณรอบโคนต้นที่หูดออก กรณีระบาดรุนแรงมากกว่าด้วยสารเมทาแลกซิล ๒๕% WP อัตรา ๒๐ - ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือฟอสฟิไทล - อะลูมิเนียม ๘๐% WP อัตรา ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร บริเวณที่ถอนและโดยรอบห่างออกไปประมาณ ๑ เมตร และควรมีการปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น อ้อย ข้าวโพด หรือพืชตระกูลถั่ว เพื่อช่วยตัดวงจรการระบาด

๓.๒ การควบคุมศัตรูอ้อย

๓.๒.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๒ หนอนกออ้อย แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ให้น้ำเพื่อให้อ้อยแตกหน่อชัดเจน หากพบกลุ่มไข่ของหนอน ให้อ้อยแตกหน่อเป็นไข่ไตรโคแกรมมา อัตรา ๓๐,๐๐๐ ตัวต่อไร่ต่อครั้ง ปล่อยให้ติดต่อกัน ๒ - ๓ ครั้ง หากพบตัวหนอน ให้อ้อยแตกหน่อเป็นไข่อัตรา ๕๐๐ ตัวต่อไร่ โดยปล่อยให้กระจายทั่วแปลง และปล่อยให้กัด หากการระบาดไม่ลดลง (เมื่อปล่อยให้แตกหน่อเป็นไข่ไตรโคแกรมมา ก็ไม่ควรปล่อยให้แตกหน่อเป็นไข่ เพราะแมลงหางหนีบ จะกินแตกหน่อเป็นไข่ไตรโคแกรมมาด้วย) ในระยะอ้อยแตกกอ หรือเมื่ออ้อยแสดงอาการยอดเหี่ยวมากกว่าร้อยละ ๑๐ ควรพ่นสารฆ่าแมลง เดลทาเมทริน ๓% EC อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ ๑๕% EC อัตรา ๑๕ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล ๕.๑๗% SC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ลูเฟนนูรอน ๕% EC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นโดยใช้ น้ำ ๕๐ ลิตรต่อไร่พ่น ๒-๓ ครั้ง ห่างกัน ๑๔ วัน และหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในแปลงที่ปล่อยให้แตกหน่อเป็นไข่ไตรโคแกรมมา และแมลงหางหนีบ

๓.๒.๓ โรคเส้ดำ ให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรคให้ตัดเส้ดำออกก่อนที่จะเหี่ยวหุ้มเส้ดำจะหลุดออก นำไปทำลายนอกแปลง หรือขุดต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลาย ไม่ควรไว้ต่ออ้อยที่เป็นโรค แนะนำการใช้พันธุ์ต้านทาน เช่น พันธุ์อู่ทอง ๑๕ พันธุ์ LK ๙๒-๑๑ ก่อนปลูกแช่ท่อนพันธุ์ด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา หรือสารกำจัดโรคพืช เช่น ไตรอาไดมีฟอน หรือโพพิโคนา แปลงที่พบการระบาดรุนแรง ควรไถทิ้งนำไปทำลายนอกแปลง พักแปลง หรือเปลี่ยนพืชปลูก เพื่อป้องกันไม่ให้แปลงของเชื้อแพร่ระบาดต่อไปในอ้อยปลูก

๓.๒.๔ เปลี่ยนแปลง ประสานกับศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช เพื่อขอรับแตนเบียน *Anagyrus lopezi* มาใช้ในการควบคุมการระบาดของเพลี้ยแป้งในพื้นที่

๓.๓ การควบคุมศัตรูข้าวโพด

การควบคุมการระบาดของหนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด (FAW) แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง รวมทั้งแนะนำการควบคุมโดยใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงหางหนีบ มวนเพศฆาต มวนพิฆาต และแตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๓.๔ การควบคุมศัตรูสับปะรด

๓.๔.๑ โรคเหี่ยว ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรคเหี่ยวในสับปะรด เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรดในพื้นที่ ถอนต้นที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลง แนะนำเกษตรกรใช้หน่อพันธุ์ปลอดโรค และให้กำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปะรด

๓.๔.๒ เพลี้ยแป้ง แนะนำเกษตรกรสำรวจแปลงปลูกสับปรดอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการระบาดให้ใช้ สารเคมีในการป้องกันกำจัดเฉพาะจุดที่พบเพลี้ยแป้ง และรัศมีโดยรอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่กระจาย ของเพลี้ยแป้ง ได้แก่ ไทอะมีโทแซม ๒๕% WG อัตรา ๒ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือไดโนทีฟูแรน ๑๐% WP อัตรา ๒๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออิมิดาโคลพริด ๑๐% SL อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออะเซทาไมพริด ๒๐% SP อัตรา ๑๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร และหยุดพ่นในช่วงที่สับปรดติดผลอ่อน เพื่อไม่ให้มีพิษตกค้าง

๓.๔.๓ โรคผลเน่า ในแปลงที่พบโรคแนะนำเกษตรกรเก็บผลที่เป็นโรคออกจากแปลง โรยด้วยปูนขาว และระมัดระวังการทำให้ผลเกิดบาดแผล

๓.๕ การควบคุมศัตรูถั่วเขียว

การควบคุมการระบาดของโรคใบต่างถั่วเขียว แนะนำเกษตรกรทำความสะอาดแปลงปลูก และกำจัดวัชพืช ในแปลงที่พบการระบาดให้ไกลบ (สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนการไกลบ) ใช้เมล็ดพันธุ์สะอาดไม่ใช้เมล็ดพันธุ์ จากแปลงที่เป็นโรค ทำความสะอาดอุปกรณ์เครื่องมือในการเก็บเกี่ยว กำจัดแมลงพาหะ ได้แก่ เพลี้ยอ่อน แมลงหี่ขาว โดยใช้สารพิโพรนิล ๕% SC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออิมามาเมกตินเบนโซเอต ๑.๙๒% EC อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด ๗๐% WG อัตรา ๑๒ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์บาริล ๘๕% WP อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ทุก ๗ วัน บนต้นถั่วเขียวในแปลงที่พบอาการใบต่างและแปลงข้างเคียง

๔. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๔ - ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๕

ภาคเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง แมลงหี่ขาวยาสูบ โรคใบไหม้ โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบต่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย โรคใบขาว และโรคเส้ดำ
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด และโรคราน้ำค้าง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง เพลี้ยหอย แมลงหี่ขาวยาสูบ โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบต่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย โรคใบขาว และโรคเส้ดำ
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด และโรคราน้ำค้าง

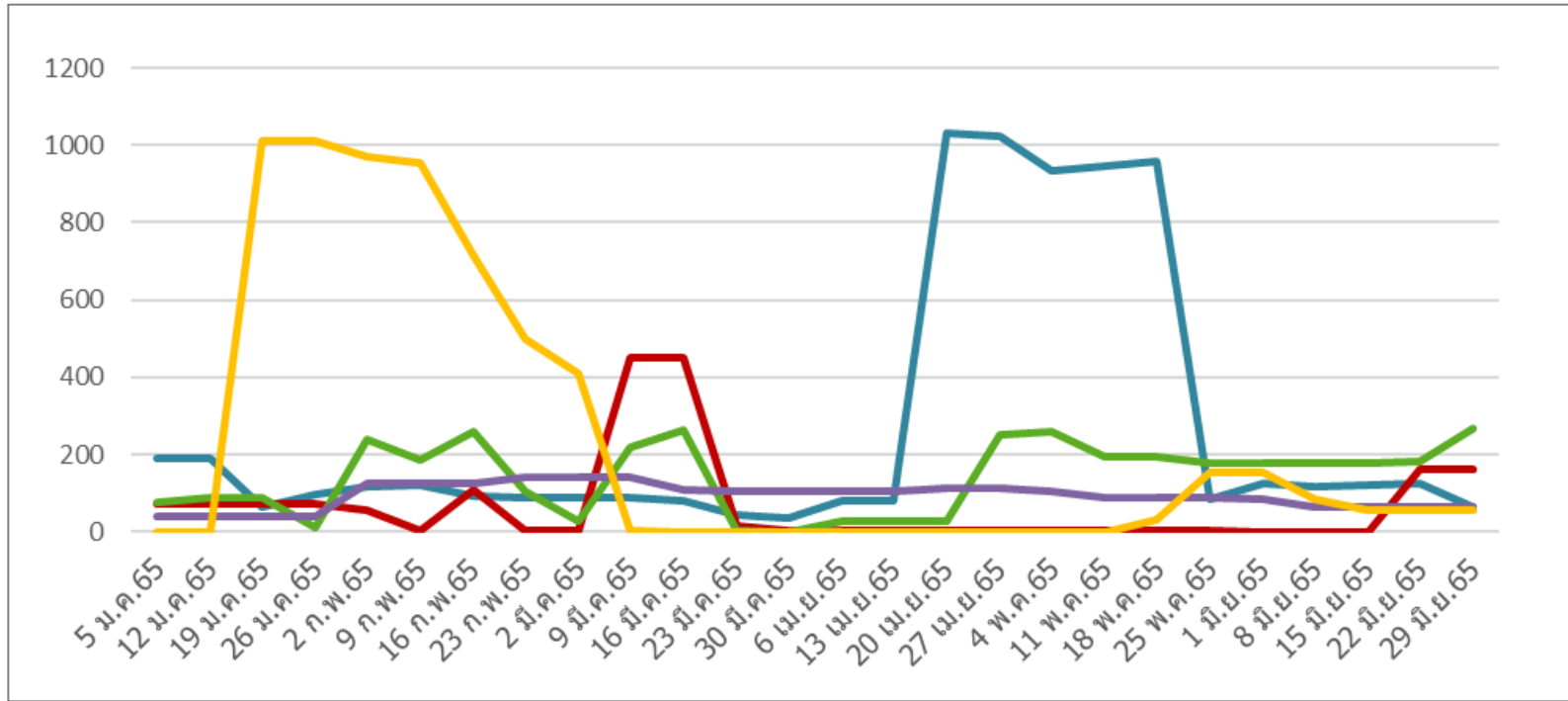
ภาคกลาง และภาคตะวันออก

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง เพลี้ยหอย แมลงหี่ขาวยาสูบ โรคฟุ่มแจ้ โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบต่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย โรคใบขาว และโรคเส้ดำ
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด โรคเน่าคอดิน และโรคราน้ำค้าง
- สับปรด ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคยอดเน่า-รากเน่า โรคผลเน่า และโรคเหี่ยว

ภาคใต้

- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด โรคเน่าคอดิน และโรคราน้ำค้าง

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๕
ภาพรวมทั้งประเทศ



- เพลี้ยแป้ง ๖๑.๖๐ ไร่
- เพลี้ยแป้งสีชมพู ๑๖๓.๐๐ ไร่
- ไรแดง ๒๖๖.๑๐ ไร่
- เพลี้ยหอย ๖๕.๒๐ ไร่
- โรคโคนเน่าหัวเน่า ๕๗.๐๐ ไร่